

Návrh aktualizace terminologie při péči o pacienty v závěru života na jednotkách intenzivní péče v České republice

Maláska J.^{1-4*}, Doležal T.^{5*}, Kratochvíl M.¹, Štourač P.^{1,4}, Doležal A.⁵, Sláma O.^{3,6}, Zielina M.⁷, Rusinová K.⁸, a výzkumná skupina RIPE-ICU

¹Klinika dětské anesteziologie a resuscitace, Fakultní nemocnice Brno a Lékařská fakulta Masarykovy univerzity, Brno

²Interní hematologická a onkologická klinika, Fakultní nemocnice Brno a Lékařská fakulta Masarykovy univerzity, Brno

³Ústav paliativní a podpůrné péče, Lékařská fakulta Masarykovy univerzity, Brno

⁴Ústav simulační medicíny, Lékařská fakulta Masarykovy univerzity, Brno

⁵Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., Praha

⁶Klinika komplexní onkologické péče, Masarykův onkologický ústav a Lékařská fakulta Masarykovy univerzity, Brno

⁷Ústav lékařské etiky a humanitních základů medicíny, 2. lékařská fakulta Univerzity Karlovy, Praha

⁸Klinika paliativní medicíny, 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze

*tito autoři přispěli stejným dílem (sdílené prvoautorství)

Péče v závěru života v prostředí intenzivní péče představuje komplexní klinickou, právní a etickou výzvu, v níž srozumitelný a správně používaný jazyk a terminologie hrají klíčovou roli pro kvalitu rozhodování i mezioborovou spolupráci. Tento článek představuje návrh dokumentu, který reaguje na potřebu sjednocení a aktualizace terminologie v oblasti péče v závěru života v České republice. Cílem je reflektovat dynamický vývoj v mezinárodním odborném diskurzu a ukotvit terminologii v českém klinickém, právním a etickém kontextu. Dokument je výsledkem konsenzuálního procesu, který probíhal metodou modifikované Delphi techniky. Na tvorbě se podílela multidisciplinární skupina odborníků včetně intenzivistů, anesteziologů, paliatrů, právníků a bioetiků. Zohledněny byly i připomínky externí oponentní skupiny. Výstupem je návrh aktualizované terminologie, která je systematicky strukturovaná do tematických oblastí (např. přiměřenost péče, sdílené rozhodování, limitace léčby) a doplněná o definice v souladu s klinickou praxí. Dokument poskytuje eticko-právní rámec rozhodování v závěru života a přehled vhodné terminologie. Klade důraz na srozumitelnost, etickou konzistenci a respekt k autonomii pacienta. Jeho cílem je podpořit klinickou i akademickou debatu a nabídnout základ pro další vývoj vzdělávacích materiálů, doporučení a legislativních rámců v oblasti intenzivní a paliativní medicíny.

Klíčová slova: závěr života, intenzivní péče, terminologie, sdílené rozhodování, limitace léčby, lékařská etika.

Proposal for updating terminology in end-of-life care in intensive care units in the Czech Republic

End-of-life (EOL) care in intensive care units (ICUs) is a complex clinical, legal and ethical challenge where language and terminology play a critical role in supporting decision-making and interdisciplinary collaboration. This article presents a proposal for a document that responds to the need to update and unify the terminology used in EOL care in the Czech Republic. Its aim is not to redefine terms from scratch but to reflect current developments in international discourse and to align terminology with the Czech clinical, legal and ethical context. The document is the result of a consensus process using a modified Delphi method. It was developed by a multidisciplinary expert panel including intensivists, anesthesiologists, palliative care specialists, legal experts, and bioethicists, and further reviewed by an external advisory group. The outcome is a structured set of updated terms grouped into thematic areas (e.g., appropriateness of care, shared decision-making, treatment limitations) and accompanied by practical definitions. The document also provides an ethical and legal framework for EOL decision-making

KORESPONDENČNÍ ADRESA AUTORKY:

doc. MUDr. Kateřina Rusinová, Ph.D., katerina.rusinova@lf1.cuni.cz

Článek přijat redakcí: 20. 5. 2025; Článek přijat k tisku: 22. 7. 2025

Cit. zkr: Anest intenziv Med. 2025;36(3):182-187